

# Brugerrettet evaluering af Fritid til Alle



Kultur og Fritid  
Hedensted Kommune

## Introduktion

**Baggrund** Fritid til Alle er et projekt, der arbejder for, at *alle* børn og unge i Hedensted Kommune skal have en aktiv fritid – med gode kammeratskaber og sunde interesser. Projektets fokus er rettet mod udsatte børn og unge. Det er en gruppe, som ikke går til noget så ofte som andre børn og unge, og som netop kan have gavn af de muligheder, fritidsaktiviteter giver adgang til: Det sociale fællesskab omkring aktiviteten, anerkendelsen og den fysiske udfoldelse.

**Formål** Formålet med evalueringen er:

- At evaluere på projektets indsats: Lykkes projektet med at få de udsatte børn og unge integreret og fastholdt i fritidsaktiviteter?
- At evaluere på børnenes udbytte af fritidsaktiviteterne: Øges børnene og de unges trivsel som følge af deltagelsen i fritidsaktiviteterne?

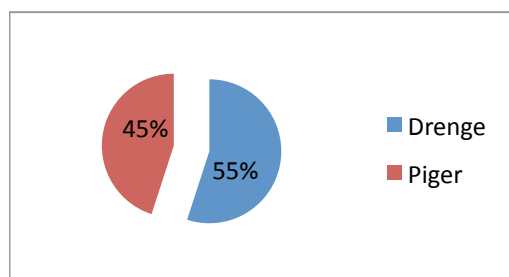
**Evalueringen** Evalueringsskemaet er blevet sendt ud til de brugere, som har været i projektet i mere end tre måneder, og det har indbefattet spørgsmål til både børn og forældre. Børnene har vi fx spurgt om, hvad de går til, og om de har fået nye venner gennem aktiviteten. Forældrene er bl.a. blevet spurgt, om de har været ude at se deres barn træne/øve, og vi har bedt dem vurdere fritidsaktivitetens betydning for barnets trivsel. Vi har udsendt i alt 162 skemaer og fået 101 besvarelser retur, hvilket giver en svarprocent på 62%. Det er en god svarprocent for målgruppen. Det er ikke en svarprocent, der er tilstrækkelig til at tegne et præcist billede af vores målgruppe, men besvarelserne skaber et fint grundlag for at evaluere på projektets indsats og børnenes udbytte af aktiviteterne.

**Læsevejledning** Rapporten vil starte med et overblik over, hvem der har besvaret evalueringsskemaet. Herefter rettes fokus først mod den gruppe af børn og unge, som går til noget i deres fritid, og derefter mod den gruppe af børn og unge, der ikke går til noget i deres fritid. Afslutningsvis rettes fokus mod projektets indsats. Under vejs vil der blive draget paralleller til generelle tal for kommunen. Disse tal er hentet fra den undersøgelse af børn og unges fritidsliv, som vi gennemførte på kommunens skoler i 2012. Fritidsundersøgelsen er tilgængelig på projektets hjemmeside [www.hedensted.dk/fritidtilalle](http://www.hedensted.dk/fritidtilalle).

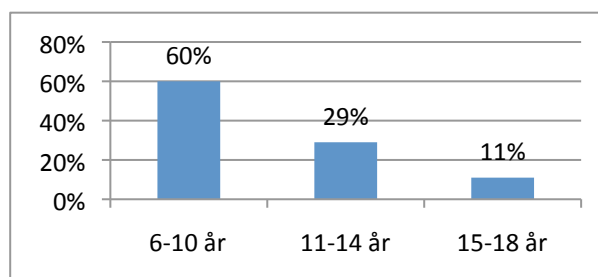
## Fakta om de, der har besvaret skemaet

Først skal vi kaste et kort blik på, hvem der har besvaret evalueringsskemaerne. Tallene bør ikke læses som et overblik over projektets brugergruppe, men kun som et overblik over, hvem der har besvaret skemaerne.

Figur 1: Køn

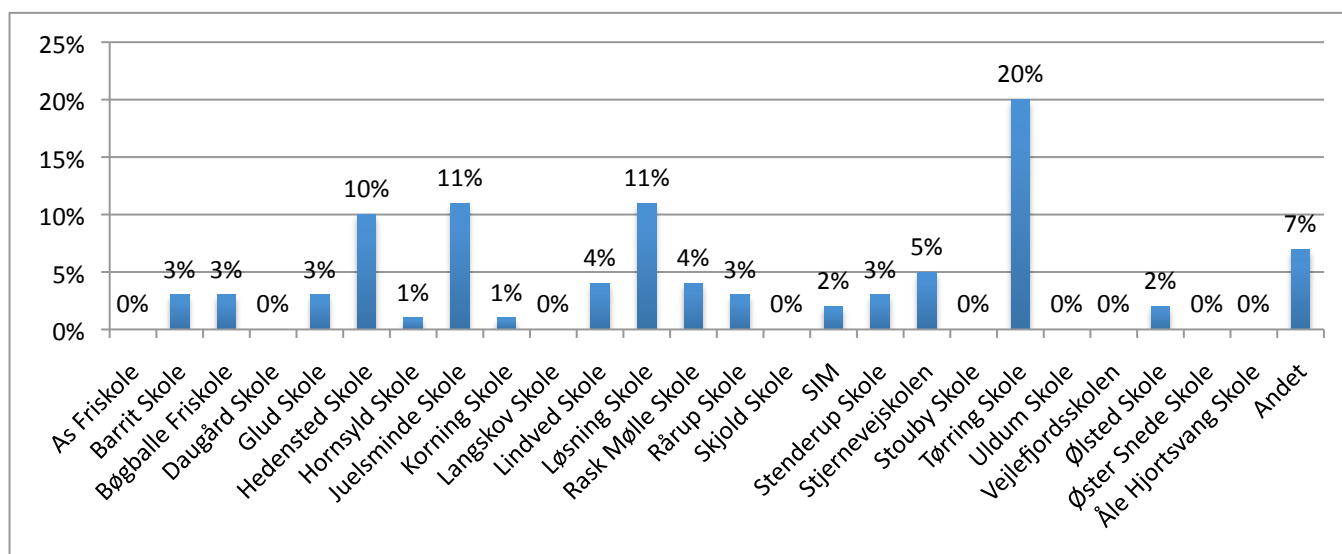


Figur 2: Alder



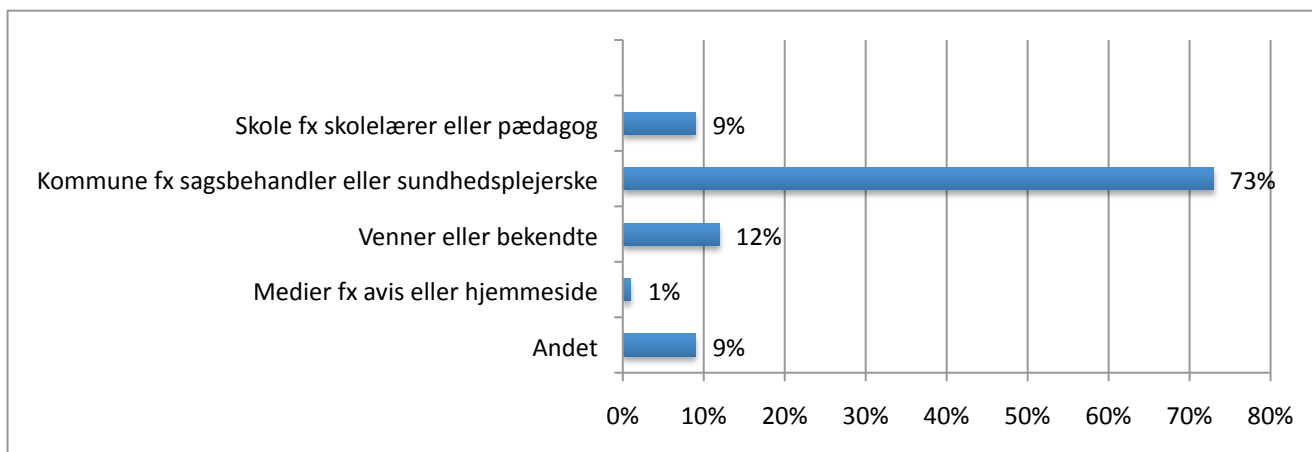
**Køn, alder og geografi** Fordelingen på køn, alder og geografi er illustreret i diagrammerne her på siden. Tallene svarer godt overens med den generelle fordeling i vores brugergruppe, omend Tørring Skole er overrepræsenteret pga. besvarelser fra to familier med mange børn i projektet. 'Andet' dækker over skoler som Enghøjsskolen, Stenagerskolen, efterskole og HF. 10% af børnene har svaret, at de går i en specialklasse eller på en specialskole.

Figur 3: Skole



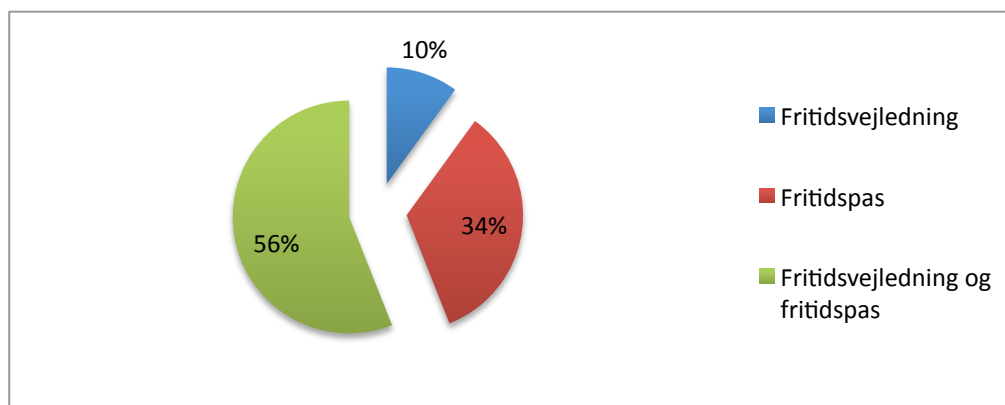
**Vejen ind i projektet** 73% af de børn, der har besvaret skemaet er henvist gennem kommunen, via sagsbehandler eller sundhedsplejerske. En lille gruppe har fået kontakt via skolen og en lille gruppe har hørt om projektet gennem venner og bekendte. 'Andet' dækker bl.a. over henvisninger fra foreninger eller fra lignende projekter i andre kommuner.

**Figur 4: Hvor har du fået kendskab til Fritid til Alle?**



**Fritidsvejledning og fritidspas** 34% af forældrene svarer, at de kun modtager fritidspas, ikke fritidsvejledning. Det er et tal, der skal læses med forbehold, fordi besvarelsene tyder på, at mange har været i tvivl om, hvad de skulle svare på spørgsmålet. Det egentlige tal for, hvor mange af vores brugere der kun får fritidspas, ligger omkring 15%.

**Figur 5: Hvilken type hjælp har I fået fra Fritid til Alle?**



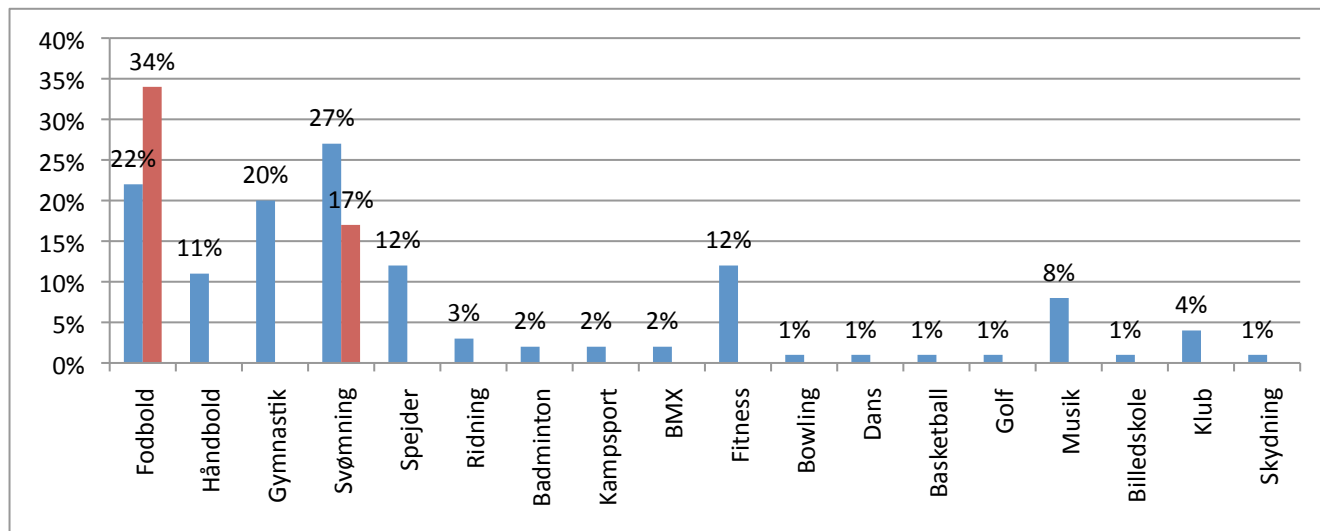
## Om børnene, der går til noget

*91% af børnene går til noget i deres fritid*

**Fastholdelse** 91% af de børn og unge, der har besvaret spørgeskemaet svarer 'ja' til, at de går til noget i deres fritid. Det er et tal, som sandsynligvis er præget af, at det især er dem, der er kommet i gang med en fritidsaktivitet, der har besvaret evalueringsskemaet. Vores egentlige fastholdelsesprocent ligger omkring 80%. Omsat i tal svarer de 91% til 90 børn. Det er den gruppe, vi tager afsæt i, når vi i det følgende ser nærmere på de børn, der går til noget i deres fritid, og deres udbytte af aktiviteterne.

**Aktivitet** De blå søjler i diagrammet herunder illustrerer, hvilke aktiviteter Fritid til Alles brugere går til. Som grafen viser, går projektets brugere hovedsaglig til almindelige aktiviteter som svømning, fodbold, gymnastik, spejder, håndbold og fitness. Selvom projektets brugere går til almindelige aktiviteter, har de dog andre præferencer end gennemsnittet af børn og unge i kommunen. Det er de røde søjler, der angiver kommunegennemsnittet for fodbold og svømning, medtaget for at illustrere. Som det fremgår, foretrækker færre af vores brugere en holdsport som fodbold, mens flere foretrækker en individuel sport som svømning. Der er også forskel på, hvor mange aktiviteter projektets brugere og gennemsnittet af børn og unge i kommunen går til. Hvor 50% af kommunens børn og unge går til mere end en aktivitet, er det tilsvarende tal for Fritid til Alles brugere 32%.

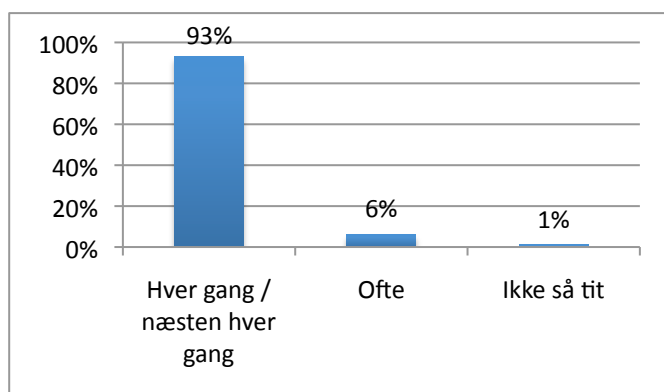
**Figur 6: Aktivitet**



*93% af børnene kommer til aktiviteten hver gang eller næsten hver gang*

**Deltagelse** Som diagrammet herunder illustrerer, er Fritid til Alles brugere gode til at komme af sted til deres fritidsaktiviteter. Kun 1%, svarende til et barn, kommer ikke så tit til aktiviteten. 99% af børnene kommer altså ofte eller hver gang. Det flotte fremmøde vidner om god forældreopbakning og om børn, der er glade for at gå til deres fritidsaktiviteter. Dette underbygges af undersøgelsens øvrige tal.

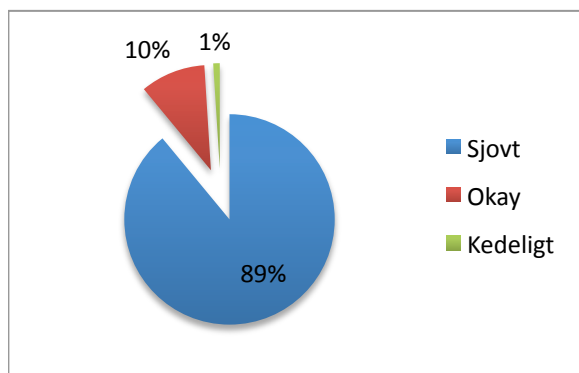
**Figur 7: Hvor ofte kommer du til aktiviteten?**



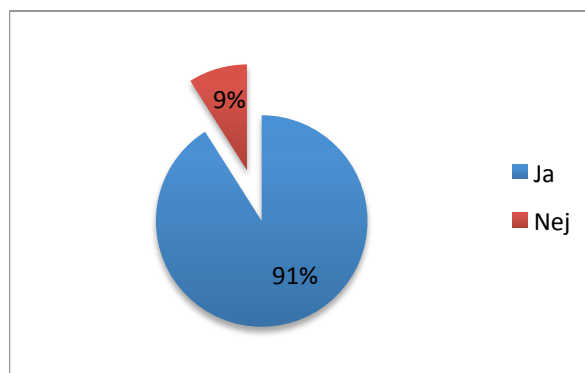
*91% af børnene har lyst til at fortsætte til aktiviteten næste år*

**Trivsel i aktivitet** Mange af børnene svarer netop, at de glade for at gå til deres fritidsaktivitet. Kun 1% af børnene synes, det er kedeligt. Omvendt synes 89% af børnene, det er sjovt, og 91% har lyst til at fortsætte til aktiviteten næste år.

**Figur 8: Hvad synes du om at gå til aktiviteten?**

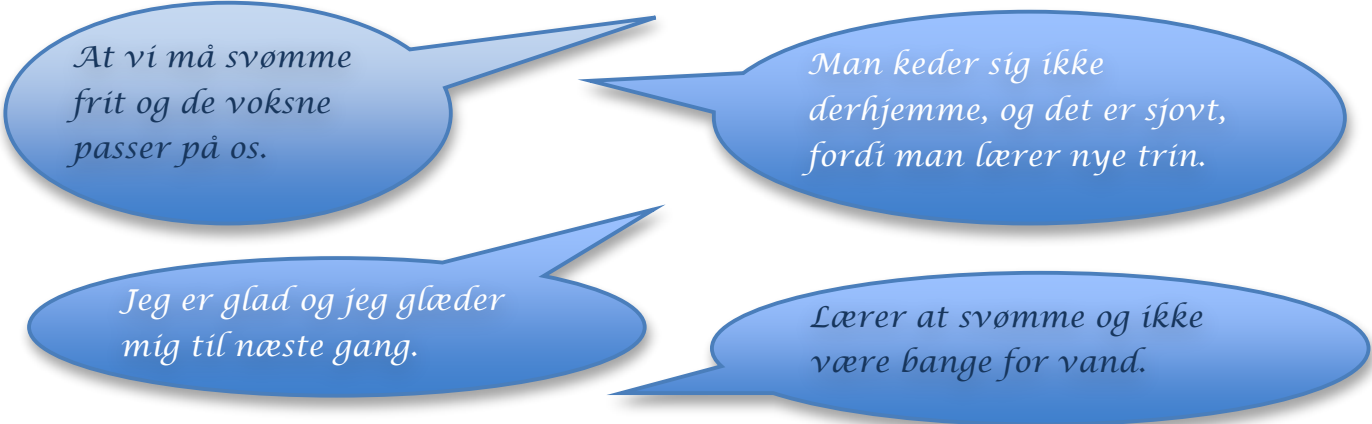


**Figur 9: Har du lyst til at fortsætte næste år?**



*"Jeg får lov til at lave det, jeg elsker"*

**Hvad er godt?** Børnene har haft mulighed for at uddybe, hvad der er godt ved at gå til aktiviteten. Der er mange ting på spil i børnenes kommentarer. De skriver bl.a. om kammeratskab, voksenkontakt, læring, bevægelse, frihed, tryghed, leg og udvikling. Børnene skriver fx: "Lære at svømme", "kommer ud", "nye venner", "hestene", "fællesskabet", "at løbe", "sammen med andre", "bygger ting", "prøver nye ting", "fantastiske oplevelser", "får flere muskler", "at lære og blive dygtig", "træneren", "leg og dans med vennerne", "at røre sig", "springhop og salto", "kommer ud blandt andre", "man ser hurtigt resultater", "leg på redskaberne", "bevæge sig", "vi leger og springer", "man får flere venner", "at være aktiv", "laver en masse ting" og "fodbold er livet".



*At vi må svømme frit og de voksne passer på os.*

*Man keder sig ikke derhjemme, og det er sjovt, fordi man lærer nye trin.*

*Jeg er glad og jeg glæder mig til næste gang.*

*Lærer at svømme og ikke være bange for vand.*

*"At tiden går så hurtigt"*

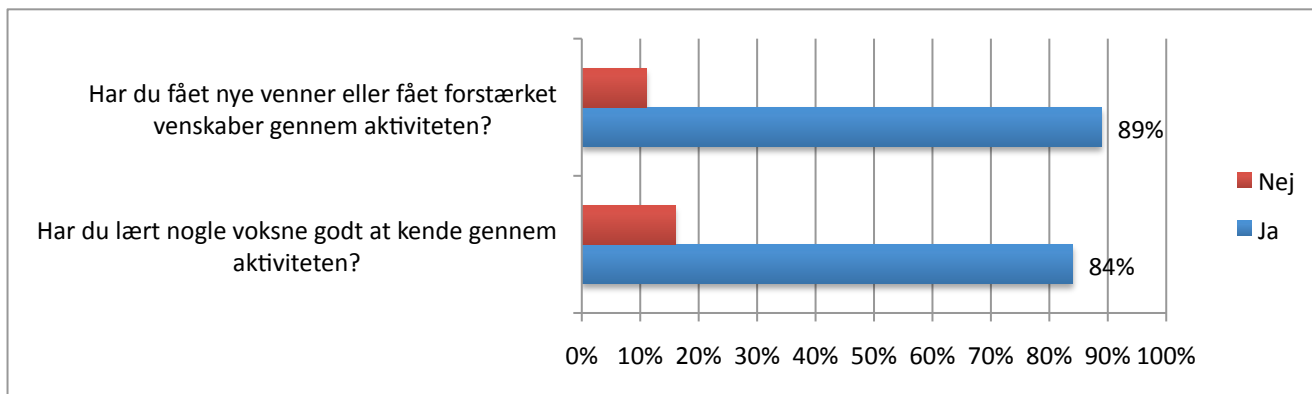
**Hvad er ikke så godt?** Børnene har også haft mulighed for at skrive om det, der ikke er så godt. Størstedelen har ikke skrevet noget i feltet, eller de har svaret "ved ikke", "ikke noget" eller "ingenting". Derudover skriver børnene fx: "når det er koldt", "når hestene bliver solgt", "hårdt", "at man får skader", "at tiden går så hurtigt", "maveplasker", "man kan komme til at skære sig". Mange af deres kommentarer er med andre ord indirekte positive, og meget få kommentarer tyder på, at barnet ikke trives i aktiviteten. Ét barn skriver dog, at det er "kedeligt og ensformigt", og en anden, at der "nogle gange er sure voksne/trænere" og en tredje, at han ikke har nogen at spille med, når hans ven ikke er med.

### *89% af børnene har fået venner gennem aktiviteten*

Forskning i sammenhængen mellem fritidsaktiviteter og udsatte børns trivsel viser, at den sociale kontekst, som fritidsaktiviteterne foregår i, spiller en større rolle end aktiviteterne i sig selv. Netværk er med andre ord et centralt element, når man ser på sammenhængen mellem fritidsliv og udsatte børns trivsel.

**Socialt udbytte** Som det fremgår af tabellen nedenfor, er det sociale udbytte af aktiviteterne stort hos Fritid til Alles brugere. 89% svarer, at de har fået nye venner eller fået forstærket venskaber, og 84% svarer, at de har lært nogle voksne godt at kende. Få (i alt seks) svarer, at de hverken har fået nye venner eller lært nogle voksne godt at kende. En del af forklaringen kan være, at tre af disse børn lige er startet til aktiviteten. Det kan dog også have betydning, at de går til aktiviteter som fitness, musik, bordtennis og skydning. Det er aktiviteter, der kan være gavnlige for børn, som har svært at orientere sig i eller følge med til en holdsport, men det er også aktiviteter, der ikke automatisk skaber grundlag for social kontakt på samme måde som fx gymnastik og fodbold.

**Figur 10: Socialt udbytte af aktiviteten**

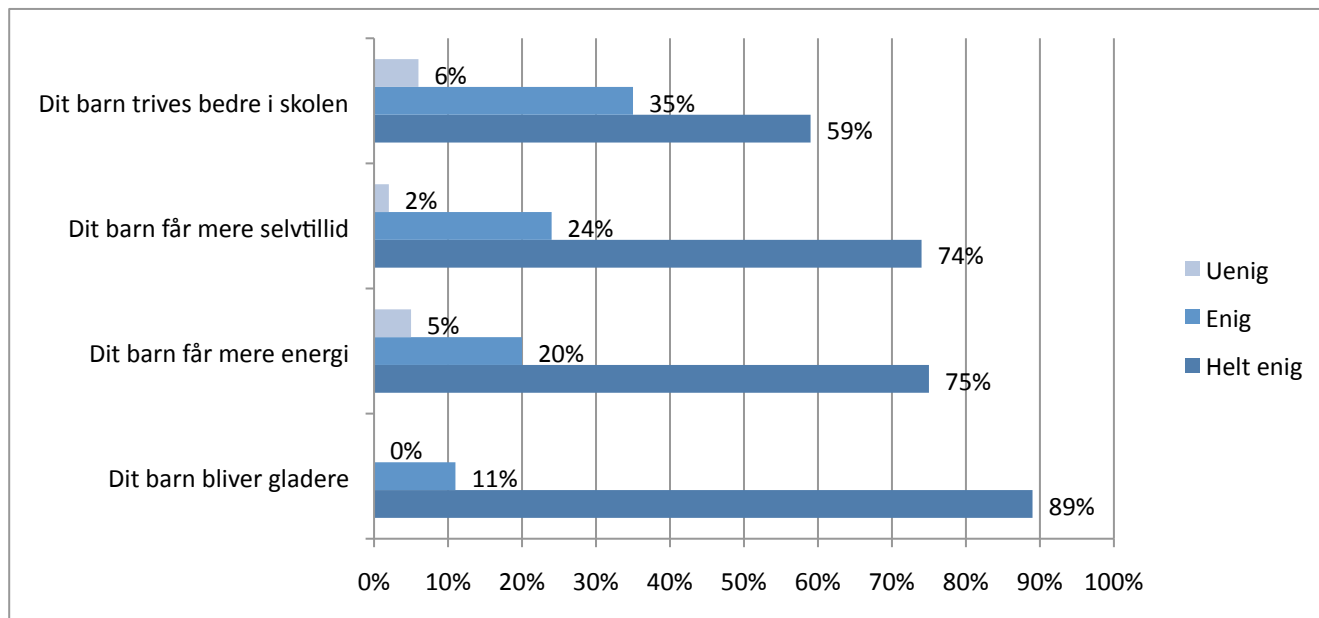


### *100% af forældrene svarer, at de får gladere børn*

**Generel trivsel** Forældrenes vurderinger af børnenes trivsel er illustreret på næste side. De er meget positive. Fx oplever samtlige forældrene, at de får gladere børn. Endvidere er 95% af forældrene enige i, at barnet får mere energi; 98% af forældrene er enige i, at barnet får mere selvtillid, mens 94% af forældrene er enige i, at barnet trives bedre i skolen.



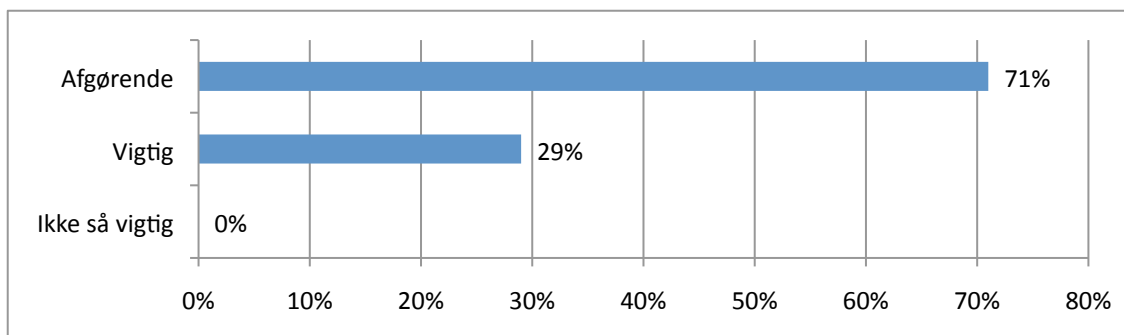
**Figur 11: Betyder dit barns deltagelse i fritidsaktiviteten, at:**



*71% ser en aktiv fritid som afgørende for deres barns generelle trivsel*

**Fritidens betydning** De positive tal i diagrammet ovenfor vidner ikke alene om, at fritidsaktiviteterne gavner børnenes trivsel, men også om, at forældrene oplever, at en aktiv fritid har betydning for deres børns trivsel. Dette understøttes af tallene i diagrammet herunder. Som det fremgår, mener 71% af forældrene, at en aktiv fritid er afgørende for deres barns trivsel.

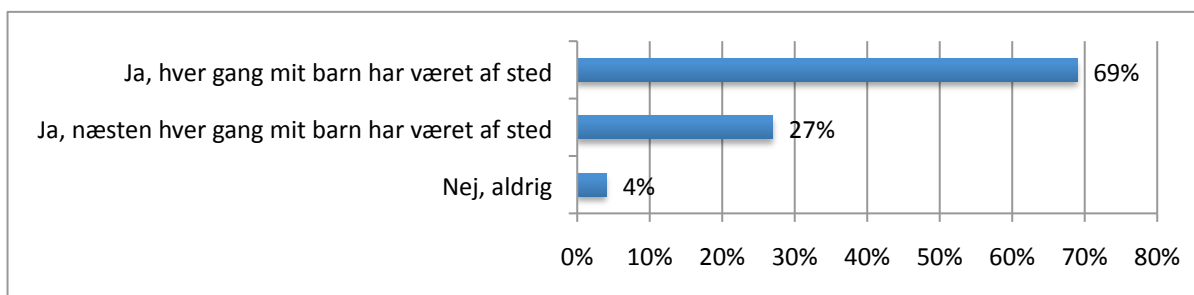
**Figur 12: Hvor vigtig er en aktiv fritid for dit barns generelle trivsel?**



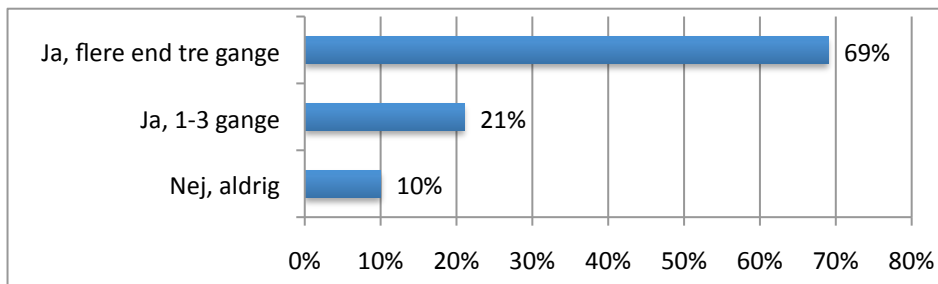
*69% af forældrene har set deres barn træne eller øve mere end tre gange*

**Forældreopbakning** Som det fremgår af tallene herunder, engagerer forældrene sig i børnenes fritidsaktiviteter. Når man tænker på, at mange af forældrene har få ressourcer, er det meget flot, at så mange formår at bakke op om børnenes aktiviteter. Det peger på, at et lille skub og lidt hjælp til at komme i gang skaber engagement hos forældrene, snarere end at det fratager dem ansvar. Samtidig er tallene indirekte et udtryk for, at mange af forældrene deltager i det sociale fællesskab omkring aktiviteten på sidelinjen med de andre forældre.

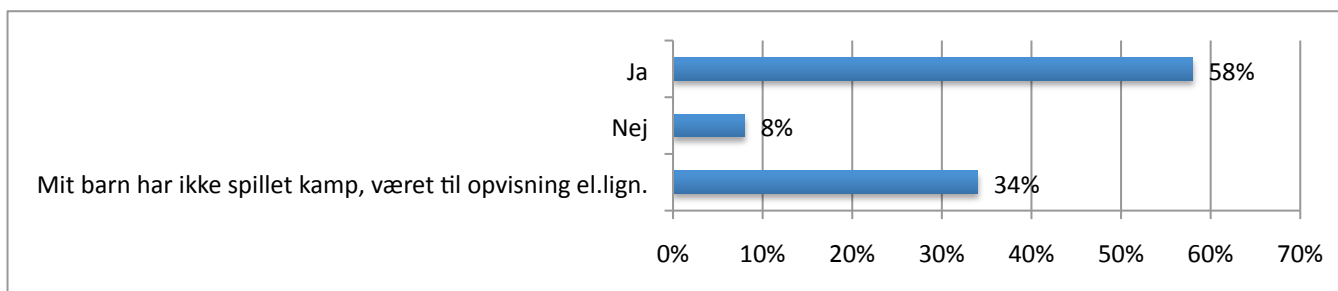
**Figur 13: Taler I om aktiviteten derhjemme?**



**Figur 14: Har I som forældre set på, mens dit barn træner/øver?**



**Figur 15: Har I som forældre set jeres barn spille kamp, være til opvisning el.lign.?**



## Om børnene, der går ikke går til noget

Samlet set tyder besvarelsene i evalueringen på, at de børn, der er kommet i gang med en aktivitet, har stor glæde af det. Men hvad med de 9%, der *ikke* er fastholdt i en fritidsaktivitet? Hvorfor er de ikke kommet i gang med at gå til noget efter at have været i kontakt med projektet?

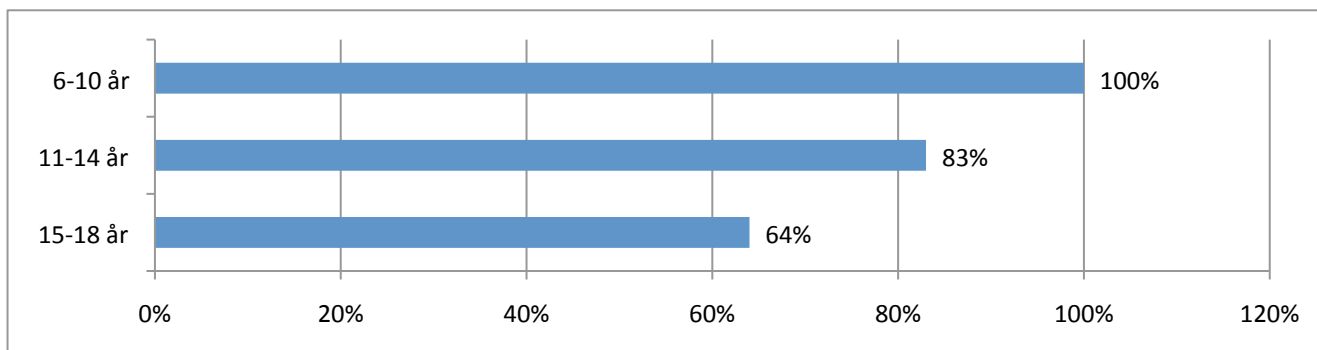
*Det er især drenge, der ikke går til noget*

**Køn** Ud af de 101 børn, der har besvaret skemaet, svarer 9 børn, at de ikke går til noget i deres fritid. Det er så få, at der ikke er basis for at lave statistik på gruppen. Det kan dog være interessant at se på gruppens sammensætning, som sandsynligvis ikke er helt tilfældig. Fordelt på køn består gruppen eksempelvis af en pige og otte drenge. Det er lidt overraskende, at fordelingen på køn er så udtalt, men tendensen til, at det især er drengene, der ikke går til noget i deres fritid, så vi også i fritidsundersøgelsen, som viste en deltagelse på 86% hos pigerne og 81% hos drengene. Det tyder altså på, at der er en generel tendens til, at det i højere grad er drengene end pigerne, der ikke går til noget i deres fritid.

*36% af de unge i alderen 15-18 år er ikke fastholdt i en aktivitet*

**Alder** Aldersmæssigt ligger de ni brugere, der svarer, at de ikke går til noget i deres fritid, i alderen 11-18 år. Det er altså primært den ældre gruppe af Fritid til Alles brugere, der ikke er kommet i gang med en aktivitet. Det giver anledning til at se på sammenhængen mellem fastholdelse og alder, og som det fremgår af tabellen på næste side, er der en klar sammenhæng. Fastholdelsesprocenten er helt tydeligt højest blandt projektets yngste brugere og lavest blandt projektets ældste brugere. Samme tendens så vi i fritidsundersøgelsen, som blev gennemført på 1., 4. og 7. klassetrin på kommunens skoler. Fordelt på alder fandt vi her den højeste deltagelse hos eleverne i 4. klasse (88%) og den laveste deltagelse hos eleverne i 7. klasse (78%). Når vi ser på køn og alder stemmer tendenserne hos de brugere, der ikke er fastholdt i en aktivitet, altså godt overens med de tendenser, vi så i fritidsundersøgelsen.

**Figur 16: Fastholdelsesprocenten fordelt på alder**



*”Har ikke rigtig tid til det”*

**Hvorfor ikke?** Som svar på, hvorfor de ikke går til noget i deres fritid, giver flere udtryk for, at de ikke har tid pga. arbejde og lektier. Én svarer, at han går på efterskole; én anden skriver, han har været tilmeldt en aktivitet, men at holdet ikke blev oprettet. To af de unge giver udtryk for at have svært ved at indgå i en aktivitet pga. sociale eller fysiske udfordringer. Der er med andre ord mange forskellige faktorer på spil; der tegner sig ikke et entydigt billede. Noget tyder dog på, at en del af forklaringen skal findes i den generelle tendens til, at mange unge dropper fritidsaktiviteter til fordel for andre forpligtigelser og interesser.

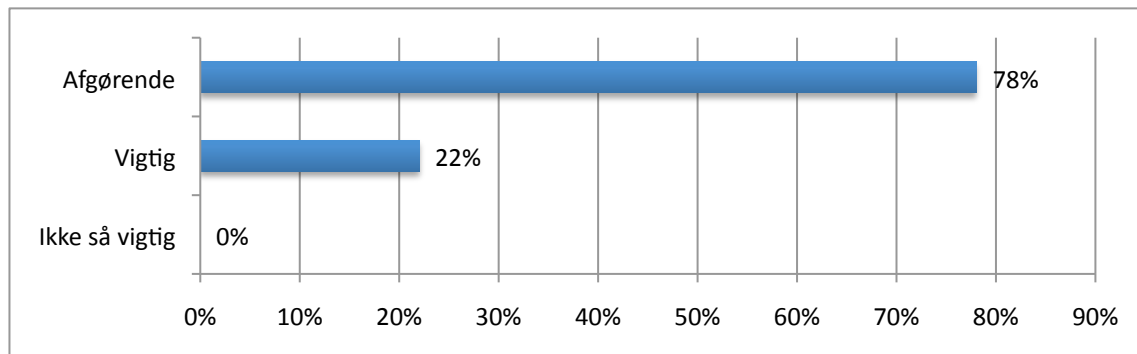
**Aktivitet** Seks af de børn, der svarer, at de ikke går til noget, har været startet til en aktivitet, men er stoppet igen. Af disse seks børn har fire gået til fitness, én har gået til svømning og én har gået til kampsport. Igen er fordelingen nok ikke helt tilfældig, selvom der er tale om meget få besvarelser. I hvert fald er det interessant, at så stor en del af frafaldet er sket i forbindelse med fitness. Det er en aktivitet, der i reglen foregår uorganiseret i den forstand, at aktiviteten ikke danner rammen om et forpligtigende fællesskab og heller ikke foregår til fastlagte træningstider. Det er faktorer, der kan vanskeliggøre fastholdelse.

## Evaluering af projektets indsats

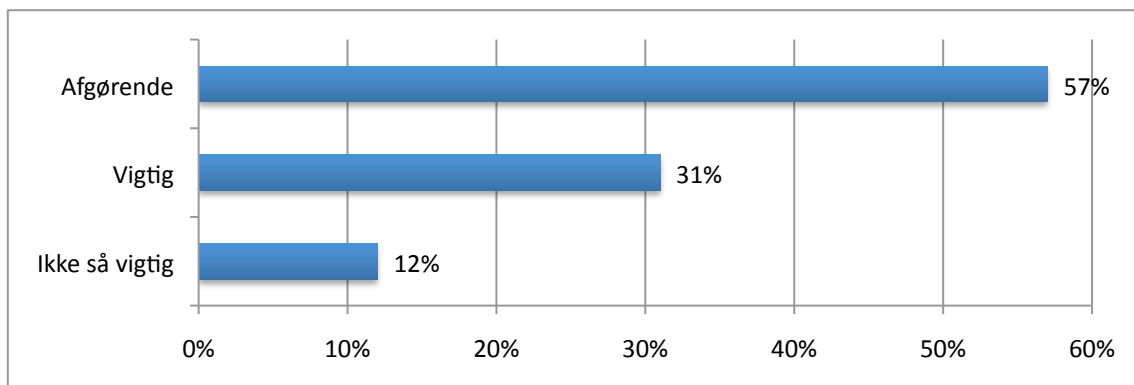
*78% vurderer, at fritidspasset er en 'afgørende' faktor*

Som det fremgår af tabellerne, tillægger forældrene både fritidsvejledningen og fritidspasset stor betydning for, at deres barn er kommet i gang med en fritidsaktivitet. Fritidspasset tillægges dog større betydning end fritidsvejledningen. Den økonomiske støtte har med andre ord en afgørende betydning for mange af vores brugere. For nogle er den afgørende for, at deres barn i det hele taget kan gå til en aktivitet; for andre betyder fritidspasset, at dyrere aktiviteter bliver en mulighed. Fx skriver en mor til en dreng, vi har fået henvist fra overvægtsklinikken: "Jeg er meget benøvet over den hjælp, jeg har fået. Ellers havde mit barn ikke fået lov til at gå til fitness, som har hjulpet ham meget fysisk og mentalt."

**Figur 17: Hvor vigtig har fritidspasset været for, at dit barn kunne gå til aktiviteten?**



**Figur 18: Hvor vigtig har fritidsvejledningen været for, at dit barn kom i gang med aktiviteten?**



### *Den personlige relation vægtes højt*

Mens forældrene ifølge diagrammerne på forrige side tillægger fritidspasset størst betydning, er det fritidsvejledningen, der fylder i de personlige kommentarer: Det er den personlige relation til fritidsvejlederen og den støtte og opbakning, fritidsvejlederen har ydet, som bliver fremhævet. Én bemærker, at det er fint at blive ringet op ind imellem, og mange skriver, det var været dejligt at kunne få råd og vejledning og hjælp til at undersøge tider, priser, muligheder. Fritidsvejlederne beskrives bl.a. som "hjælpsomme", "gode til at vende tilbage som lovet", "gode til at følge op på ting og støtte én", "imødekommende", "engagerede", "søde til at forklare og hjælpe", "kompetente" og omtales mange gange som "fantastiske". Den personlige relation til fritidsvejlederen tyder med andre ord på at have en stor betydning for forældrene.

*Vi er meget taknemmelige for hjælpen. Det er rigtig dejligt vores datter kan få hjælp til en aktivitet.*

*Fantastisk, dygtig, kompetent. Lytter, giver gode idéer og hjælper med at undersøge alt!*

*Det var dejligt med kontakten for at udvide vores horisont for mulighederne her i Danmark.*

*De har været fantastiske - så tusind tak*

### *Taknemmelighed*

Endelig giver mange af forældrene på forskellige måder udtryk for at være taknemmelige over at kunne modtage støtte fra Fritid til Alle. Det er med andre ord ikke en støtte, som projektets brugere tager for givet, men en støtte, som mange sætter stor pris på at kunne modtage. Det gælder både den personlige opbakning og den økonomiske støtte.

## Opsamling

Med afsæt i de besvarelser, vi har fået på evalueringen, fremstår Fritid til Alles indsats samlet set som en succes. Det begrundes vi bl.a. i, at:

- 91% af børnene går til noget i deres fritid.
- 93% af børnene kommer til aktiviteten hver gang/næsten hver gang.
- 89% af børnene har fået nye venner gennem aktiviteten.
- 100% af forældrene oplever, at de får gladere børn.
- 69% af forældrene har set deres barn øve/træne mere end tre gange.

Kort sagt viser evalueringen, at de børn, der er kommet i gang med en fritidsaktivitet, har stor glæde af det: At de trives i aktiviteterne, og at deres deltagelse i aktiviteterne smitter af på deres generelle trivsel. Evalueringen tyder også på, at børnene er gode til at komme af sted til aktiviteterne, og at forældrene er gode til at bakke op om børnenes aktiviteter; at de taler om aktiviteten derhjemme og tager ud at se deres børn træne og spille kampe.

Evalueringen er desværre ikke fyldestgørende i forhold til at forstå den gruppe, der ikke er kommet i gang med en fritidsaktivitet. Det er egentlig et positivt problem, da det skyldes, at kun 10% af børnene ikke går til en aktivitet. Trods de få besvarelser fra børn, der ikke går til noget, tegner der sig en klar tendens til, at det især er drengene og de unge, der ikke er fastholdt i en aktivitet. Samme tendens gjorde sig gældende i fritidsundersøgelsen, som vi gennemførte på kommunens skoler i 2012. Her fandt vi den laveste deltagelse hos drengene i 7. klasse.